

Cambridge IGCSE™

FIRST LANGUAGE TURKISH**0513/01**

Paper 1 Reading

May/June 2024

MARK SCHEME

Maximum Mark: 50

Published

This mark scheme is published as an aid to teachers and candidates, to indicate the requirements of the examination. It shows the basis on which Examiners were instructed to award marks. It does not indicate the details of the discussions that took place at an Examiners' meeting before marking began, which would have considered the acceptability of alternative answers.

Mark schemes should be read in conjunction with the question paper and the Principal Examiner Report for Teachers.

Cambridge International will not enter into discussions about these mark schemes.

Cambridge International is publishing the mark schemes for the May/June 2024 series for most Cambridge IGCSE, Cambridge International A and AS Level and Cambridge Pre-U components, and some Cambridge O Level components.

This document consists of **11** printed pages.

PUBLISHED**Generic Marking Principles**

These general marking principles must be applied by all examiners when marking candidate answers. They should be applied alongside the specific content of the mark scheme or generic level descriptions for a question. Each question paper and mark scheme will also comply with these marking principles.

GENERIC MARKING PRINCIPLE 1:

Marks must be awarded in line with:

- the specific content of the mark scheme or the generic level descriptors for the question
- the specific skills defined in the mark scheme or in the generic level descriptors for the question
- the standard of response required by a candidate as exemplified by the standardisation scripts.

GENERIC MARKING PRINCIPLE 2:

Marks awarded are always **whole marks** (not half marks, or other fractions).

GENERIC MARKING PRINCIPLE 3:

Marks must be awarded **positively**:

- marks are awarded for correct/valid answers, as defined in the mark scheme. However, credit is given for valid answers which go beyond the scope of the syllabus and mark scheme, referring to your Team Leader as appropriate
- marks are awarded when candidates clearly demonstrate what they know and can do
- marks are not deducted for errors
- marks are not deducted for omissions
- answers should only be judged on the quality of spelling, punctuation and grammar when these features are specifically assessed by the question as indicated by the mark scheme. The meaning, however, should be unambiguous.

GENERIC MARKING PRINCIPLE 4:

Rules must be applied consistently, e.g. in situations where candidates have not followed instructions or in the application of generic level descriptors.

GENERIC MARKING PRINCIPLE 5:

Marks should be awarded using the full range of marks defined in the mark scheme for the question (however; the use of the full mark range may be limited according to the quality of the candidate responses seen).

GENERIC MARKING PRINCIPLE 6:

Marks awarded are based solely on the requirements as defined in the mark scheme. Marks should not be awarded with grade thresholds or grade descriptors in mind.

Question	Answer	Marks	Guidance
Question 1 20 marks for Content 5 marks for Accuracy of Language In own words: Note: Do not penalise selective lift of appropriate vocabulary taken from the passage, but an extended lift that does not convey understanding = 0			
1(a)	<i>Soğuk coğrafyalarda diyetinin temel kaynağı hayvanlar, tropikal coğrafyalarda diyeti daha çok bitki kaynaklı.</i> OR <i>Yaşadığı coğrafyaya göre etin kaynağı ya kara hayvanları ya da suda yaşayan hayvanlar</i>	2	Either weather condition or proximity to water/land
1(b)	(İnsanlık) tarihin(in) yazılı kaynak olmayan bir dönemini inceler. OR (İnsanlık) tarihin(in) %99'unu kapsayan bir dönemi inceler. Or İnsanlık tarihinde diyetin değiştirildiğini kanıtlar	1	
1(c)	Any one of the three Pişirme, hayvansal ve bitkisel gıdaların sindirimini kolaylaştırır. Toksinleri yok eder. Gıdaların besin değerlerini artırır.	1	
1(d)	İnsanlar çevrelerinde doğal olarak var olan bitkileri, kendileri yetiştirmeye /..... ve hayvanları evcilleştirmeyi başlamışlar.	1	
1(e)	İstenilen özelliklere sahip olan bitki (ve hayvanları) yetiştirmek. Tarımsal verimliliği artırmak için	1	If the candidate writes about the how he manages to reach that target without mentioning why, it is not the answer

Question	Answer	Marks	Guidance
1(f)	Any two of the three <ul style="list-style-type: none"> • çubukların yerine sabanlar kullanılarak toprağı gevşetmenin önemi kavrandı. • tarım alanları genişletildi. (bataklık ya da orman alanları da tarıma açıldı), • ekim nöbeti ve/veya nadas uygulamasına başlandı. 	2	Ekim nöbeti yerine yapılacak işlem yazılırsa kabul edilir.
1(g)	Tarlaya uzun yıllar arka arkaya aynı çeşit kendine katlanamaz bitkileri ekip veriminin düşmesini engellemek. OR Verimi artırmak	1	
1(h)	Any two of the four <ul style="list-style-type: none"> • Yağmurun her zaman doğru zamanda yağmaması. • Nehirlerin hasat zamanında taşkın yapması. • Kuraklık. • Yağmura ve nehirlere bağımlılıktan kurtulmak. 	2	“doğru zaman” yalnızca metinde “Yağmur her zaman bitkilerin suya gereksinim duyduğu dönemlerde yağmıyor,” ifadesinin kısa bir versiyonu. Metindeki ifadeyi de kullanabilir. Bağımlılık cevabını kullanırsa 2 puanı almak için “yağmur” ve “nehirler” demek zorunda
1(i)	Su kanallarının işletmesini devlet eliyle yapmış olması.	1	ve en önemlisi , işletmelerini devletin üstlenmesini sağlamış Bu nedenle tek doğru cevap
1(j)	<ul style="list-style-type: none"> • biyosit özellikli, (sülfür içeren) maddeler • böceklerin (karıncalar, kuşlar, ağaçkakanlar, yarasalar gibi) doğal düşmanları (olan hayvanlar). 	2	
1(k)	<ul style="list-style-type: none"> • nüfus arttı • ürün verimini artırmak gerekti • Yapay biyositler daha ucuz. 	2	
1(l)	Doğal ya da sentetik gübreleme de gübre toprağa atılır/dökülür. Yeşil gübreleme de gelişimini tamamlamış (yonca ,bakla gibi) bitkiler sürülerek, toprağa karıştırılır.	1	Karşılaştırma gerekli.

Question	Answer	Marks	Guidance
1(m)	<p>Any one of the two</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarım arazilerinin bölünmesi • Kimyasal gübre ve biyositlerin öngörülen doza uygun olarak kullanılmaması 	1	
1(n)	<ul style="list-style-type: none"> • ateş yakmayı öğrendi, • yiyecekleri pişirmeyi öğrendi • kemik iliğini değerlendirmeyi akıl etti • tarım yapmaya başladı, • ıslâh çalışmaları, • nelerin toprağın verimini artırdığını gözlemledi • toprağı gevşetmenin önemini kavradı • verimin düşme sebebini gözlemlemesi • kendine katlanamazları fark etti • ekim nöbeti ve nadasla ürün verimliliği artırdı • suyu kontrol altına almayı becerdi • zararlı böceklerle karşı madde ve canlıları keşfetti • gübreleme yöntemlerini geliştirdi. <p>Tüm bunlar insanoğlunun zeki, gözlemci, akıllı, çözüm odaklı, düşünen, aklını kullanan, araştırmacı ve her zaman gelişmeye yönelik olduğunun kanıtıdır.</p>	2	A trait which is in line with the example/makes sense

Question	Answer	Marks	Guidance
Give up to 5 marks for Accuracy (a holistic mark for Question 1).			
Writing: Accuracy of Language			
5 (Excellent)	Clear, carefully chosen language with complex syntax where appropriate. Varied, precise vocabulary. Hardly any or no technical errors.		
4 (Good)	Clear, appropriate language. Appropriate vocabulary. Few technical errors.		
3 (Adequate)	Language generally appropriate, but unsophisticated and generally simple syntax. Adequate vocabulary. Some technical errors.		
2 (Weak)	Unsophisticated language, not always appropriate. Very simple syntax with some clumsiness. Thin vocabulary. A number of technical errors.		
1 (Poor)	Thin, inappropriate use of language. Confused and obscure. Many errors.		

Question	Answer	Marks	Guidance
Question 2			<p>15 marks for Content 5 marks for Style and Organisation 5 marks for Accuracy of Language</p> <p>No marks will be awarded for anything the candidate writes beyond the upper word limit. 15 points are required, but more than 15 are given below to outline possible points candidates could be expected to make. Each point scores one mark, with a maximum of 15 to be awarded for content. Please note that the points below are possible answers in note form, but that candidates are required to present their summary in continuous prose.</p> <p>10 marks are available for Writing (see tables below).</p>

Question	Answer	Marks	Guidance
2	<p>TEXT A</p> <p>1 19. yy'da endüstrileşmeye başlayan tarım giderek, yapay gübreye yönlenmiştir. (çevre)</p> <p>2 20.yy'da dünya nüfusu artıp, açlık tehlikesi baş gösterince/1940'lardan itibaren yapay biyositler ve gübre kullanımı artmış / daha ucuz oldukları için tercih edilmiştir. (çevre)</p> <p>3 Tarım arazilerinin bölünmesi, biyosit ve yapay gübrenin dozun üstünde kullanılması gibi yanlışlıklar yapılmıştır. (çevre, ekonomi)</p> <p>TEXT B</p> <p>4 Geleneksel tarımın doğaya ve ekonomiye maliyeti çok yüksektir.</p> <p>5 Üretim artınca tarım makinelerinin ve diğer tüm girdilerin gereksinimi de arttı. Bunların maliyetinin ham petrole dayanması ekonomik açıdan tehlike yarattı.</p> <p>6 Yeşil Devrimle genetiği değiştirilmiş yeni türler üretildi ancak bu türler de kapasitelerinin sınırına geldiler, verim artışı sürmüyor. (çevre) (ekonomi)</p> <p>7 Bitkiye zarar veren canlılar 10 yıl kadar sonra yapay biyositlere karşı direnç geliştiriyorlar bu nedenle yeni bir sentetik biyosit devreye sokuluyor. Bütün bu yapay maddeler, yağmur ve sulama yoluyla çevredeki toprakları, annelerin sütüne kadar, zehirlemeye devam ediyor. (çevre)</p> <p>8 Yapay gübre, bitkiyi böcek ve hastalıklara karşı dayanaksızlaştırıyor. (çevre/ekonomi)</p> <p>9 Yoğun makineleşme daha önce tarımda çalışan insanları da işsiz bırakıp göçe zorluyor. (ekonomi)</p>		

Question	Answer	Marks	Guidance
2	<p>10 Girdileri satın almak için kredi kurumlarından borç almak zorunda kalan küçük çiftçilerden borçlarını ödeyemeyenler, topraklarını kaybediyor ve şehirlere göç ediyorlar (ekonomi)</p> <p>11 Girdileri karşılayamadıkları için, ellerindeki toprağı tüketen çiftçiler çevredeki ormanlarda, toprak açmak için ağaçları yakarak ya da keserek oradaki habitatı yok ediyorlar. (çevre)</p> <p>12 Ağaçların yok olması ormanda depolanan karbondioksidi açığa çıkardığı için iklim değişikliğini körüklüyor.(çevre)</p> <p>13 Organik tarım çevreye hiç zarar vermiyor fakat hem pahalı hem de ürünlerin yavaş gelişmesine neden olduğundan çiftçiler tarafından tercih edilmiyor.</p> <p>14 Bu kadar üretime rağmen halâ 795 milyon insanın karnı doğru dürüst doymuyor (ekonomi)</p> <p>15 Sorun yeterli üretmemek değil. Dünya nüfusunun bir buçuk katını doyuracak kadar üretim yapılmasına rağmen bunun %30-40'ı israf ediliyor (ekonomi ve çevre)</p> <p>16 Az gelişmiş ülkelerde bu israfın sebebi altyapı ve bilgi eksikliği. Gıdayı taze tutamıyorlar.</p> <p>17 Zengin ülkelerde ise fazla üretimin yiyecek fiyatlarını düşürüp porsiyonları büyütmesinden dolayı çöpe giden yiyecek, israf (ekonomi ve çevre)</p> <p>18 Yarım kilo kırmızı et için yaklaşık 7000 litre su harcanması hem ekonomik hem de çevresel açıdan çok büyük bir maliyet! Aral gölü örneği (ekonomi ve çevre)</p>		

Question	Answer	Marks	Guidance
Writing: Style and Organisation			
5 (Excellent)	Excellent expression and focus with assured use of own words. Good summary style with orderly grouping of ideas; excellent linkage. Answer has sense of purpose.		
4 (Good)	Good expression in recognisable summary style. Attempts to focus and to group ideas; good linkage.		
3 (Adequate)	Satisfactory expression in own words. Reasonably concise with some sense of order. Occasional lapses of focus.		
2 (Weak)	Limited expression but mostly in own words. Some sense of order but little sense of summary. Tendency to lose focus (e.g. by including some anecdote); thread not always easy to follow.		
1 (Poor)	Expression just adequate; maybe list-like. Considerable lifting; repetitive. Much irrelevance.		
Writing: Accuracy of Language			
5 (Excellent)	Clear, carefully chosen language with complex syntax where appropriate. Varied, precise vocabulary. Hardly any or no technical errors.		
4 (Good)	Clear, appropriate language. Appropriate vocabulary. Few technical errors.		
3 (Adequate)	Language generally appropriate, but unsophisticated and generally simple syntax. Adequate vocabulary. Some technical errors. Some lifting.		
2 (Weak)	Unsophisticated language, not always appropriate. Very simple syntax with some clumsiness. Thin vocabulary. A number of technical errors OR language is almost entirely lifted.		
1 (Poor)	Thin, inappropriate use of language. Confused and obscure. Many errors.		